

Roll No. ....

[Total No. of Printed Pages : 7]

Total No. of Questions : 20]

SS

2067

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
BUSINESS STUDIES-II

(Commerce Group)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 65

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 141 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ (ਭਾਗ-ੳ, ਭਾਗ-ਅ, ਭਾਗ-ੲ, ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ) ।
- (v) ਭਾਗ-ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ 5 ਉਪ ਭਾਗ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦਾ ਉੱਤਰ 1-15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।
- (vi) ਭਾਗ-ਅ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 8 ਹਰੇਕ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-10 ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।
- (vii) ਭਾਗ-ੲ 9 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 ਤੋਂ 17 ਹਰੇਕ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 15-20 ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।
- (viii) ਭਾਗ-ਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 18 ਤੋਂ 20 ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਵਾਲੇ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 3-5 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ-ੳ

1. (a) ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ 1
- (i) ਕਲਾ ਹੈ (ii) ਸਾਇੰਸ ਹੈ
- (iii) ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ (iv) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- (b) ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ : 1
- ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
- (c) ਨਿਯੰਤਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 1
- (i) ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨਾ (ii) ਵਿਕਰੀ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨਾ
- (iii) ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ (iv) ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ

141-SS-2,700

[Turn over

(2)

(d) ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

(e) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਮੰਚ _____ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ-ਅ

2. ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਕਲਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 2
3. ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਫਰਕ ਦੱਸੋ । 2
4. ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸਿੱਖਲਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 2
5. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ । 2
6. ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ । 2
7. ਲਾਭ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਕਰਨਾ ਕੀ ਹੈ ? 2
8. ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । 2

ਭਾਗ-ਬ

9. ਰੇਖਾ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲਾਭ ਲਿਖੋ । 4
10. ਆਰਥਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਤੱਤ ਦੱਸੋ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । 4
11. ਮੂੰਹ ਜੁਬਾਨੀ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਹਾਨੀਆਂ ਦੱਸੋ । 4
12. ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਗੁਣ ਲਿਖੋ । 4
13. ਤਾਲਮੇਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
14. ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
15. ਬਜ਼ਾਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕੰਮ ਲਿਖੋ । 4
16. ਵੰਡ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 4
17. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੱਸੋ । 4

ਭਾਗ-ਸ

18. ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਹਨ ? 6

ਜਾਂ

ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ । 6

141-SS

(3)

19. ਭਰਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਭਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? 6

ਜਾਂ

ਨਿਯੰਤਰਨ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯੋਜਨ ਫਜ਼ੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੋਜਨ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਨ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ । 6

20. ਕਿਹੜੇ ਘਟਕ ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ । 6

ਜਾਂ

ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤਤੰਤਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6